

Reactie Stop Kinderarbeid op de Wet Zorgplicht Kinderarbeid

De coalitie 'Stop Kinderarbeid – School, de beste werkplaats' staat positief tegenover de inzet van het Voorstel van wet – van het Kamerlid Van Laar betreffende de invoering van een zorgplicht ter voorkoming van de levering van goederen en diensten die met behulp van kinderarbeid tot stand zijn gekomen.

Stop Kinderarbeid constateert met instemming dat Kamerlid Van Laar een aantal adviezen van de Afdeling Advisering van de Raad van State heeft overgenomen die het wetsvoorstel concreetiseren en versterken.

Daarnaast doet Stop Kinderarbeid een aantal aanbevelingen om zowel de bijdrage van het wetsvoorstel aan de bestrijding van kinderarbeid te versterken als de consument meer zekerheid te geven dat hij/zij kan kiezen voor producten zonder kinderarbeid en moderne vormen van slavernij.

1. Op een belangrijk punt heeft Van Laar de Raad van State niet gevolgd: de **definitie van kinderarbeid op basis van ILO Verdrag 138 over de 'minimumleeftijd voor werk'**. De Raad van State adviseert om in geval van zowel ILO Verdrag 138 als ILO Verdrag 182 (m.b.t. de ergste vormen van kinderarbeid) de definities van dit Verdrag te gebruiken. Kamerlid Van Laar heeft echter alleen bij Verdrag 182 de leeftijd in lijn met het Verdrag verhoogd tot 18 jaar. Bij Verdrag 138 is deze echter nog steeds 'jonger dan 13 jaar' terwijl ILO Verdrag 138 een leeftijdsgrens voor werk van **15 jaar** hanteert, met een uitzonderingsmogelijkheid van 14 jaar (waar overigens zeer weinig landen gebruik van maken). Overigens zegt de Memorie van Toelichting (MvT) wél dat aansluiting is gezocht bij de definities van beide Verdragen.
2. Zowel in artikel 3.1 als in artikel 4.3, wordt gesproken over het **vóórkomen** van kinderarbeid. Volgens internationale richtlijnen, waaronder de *UN Guiding Principles for Business and Human Rights*, zijn bedrijven ook gehouden aan **herstel en genoegdoening** bij gebleken schendingen. Er moet in zulke gevallen een oplossing worden gezocht die de rechten van het kind waarborgt, waaronder toegang tot onderwijs.
3. De Wet Zorgplicht Kinderarbeid zou zeer veel aan kracht winnen, als de **verklaringen** die onder artikel 3 worden gevraagd **openbaar** worden gemaakt. Daarbij is het ook van belang dat **voor inwerkingtreding** van de wet krachtens artikel **3.3 nadere regels worden opgesteld voor inhoud en vorm van de verklaring**, inclusief het onderzoek en het plan van aanpak dat onder 4.1 a en b van elke onderneming wordt gevraagd. Aangezien het

primaire doel van het wetsontwerp is 'het beschermen van consumenten die massaal aangeven geen producten en diensten van kinderarbeid te willen kopen' (MvT, pagina 2), draagt een dergelijke openbaarheid sterk bij aan de mogelijkheden van consumenten en maatschappelijke organisaties om de verklaring van bedrijven op kwaliteit te kunnen toetsen aan de *ILO-IOE Child Labour Guidance for Business*, waaraan de gepaste zorgvuldigheid van bedrijven volgens de Wet Zorgplicht Kinderarbeid moet voldoen. Overigens draagt dergelijke openbaarheid ook sterk bij aan het bestrijden van kinderarbeid omdat bedrijven zich daar *toetsbaar door derden* voor in moeten spannen.

4. In de wetstekst wordt niet expliciet duidelijk of 'goederen of diensten met behulp van kinderarbeid' (artikel 3.1) betrekking hebben op (kinderarbeid in) **de gehele productieketen** of op het eindproduct of de dienst. In de MvT staat dat het om bestrijding van kinderarbeid in de hele productieketen gaat in zoverre dat zij 'alles hebben gedaan wat redelijkerwijs binnen hun macht ligt'. Het lijkt ons helderder om een dergelijke passage ook in de wetstekst op te nemen.
5. De *ILO-IOE Due Diligence Guidance* die wordt genoemd bij artikel 4.1 a is evenzeer van toepassing op artikel 4.1 b. Daaraan kan toegevoegd worden: "Dit plan van aanpak en de uitvoering daarvan moet tenminste voldoende aan de onder 4.1 a genoemde ILO-IOE Guidance."
6. In artikel 4.5 wordt gesteld dat de Autoriteit in overleg treedt met sociale partners om ondernemingen kinderarbeid doeltreffend te laten bestrijden. Aangezien er ook **diverse andere partijen, waaronder NGO's, zijn die relevante kennis en vaardigheden hebben** om kinderarbeid te bestrijden (zoals ook de MvT vermeldt), verzoeken wij om aan sociale partners toe te voegen: "en andere relevante organisaties".
7. De beoogde **ingangsdatum 1 januari 2020** (artikel 9) wordt onnodig uitgesteld. Wij pleiten ervoor 1 januari 2018 als ingangsdatum te kiezen. Bedrijven zijn er de afgelopen jaren frequent door de Nederlandse regering geweest op en geadviseerd over wat van hen verwacht wordt m.b.t. IMVO, waaronder de naleving van de OESO Richtlijnen. Daarom zou het jaar 2017 voldoende moeten zijn om zich nader op de wet voor te bereiden.
8. Volgens Stop Kinderarbeid zou het Voorstel van de wet zich ook moeten richten op dwangarbeid en **moderne vormen van slavernij** o.m. omdat:
 - kinderarbeid vaak samengaat met en/of het gevolg is van dwangarbeid/moderne vormen van slavernij van volwassenen, veelal hun ouders;
 - het een extreme variant is van uitbuiting van volwassenen waarbij hun een groot deel van vrijheid wordt ontnomen, bijvoorbeeld om ander werk te zoeken;
 - het (ook) een van de fundamentele arbeidsnormen van de ILO is en onlangs een nieuw protocol op dit gebied door de ILO lidstaten is aangenomen;
 - het in Agenda 8.7 van de *Sustainable Development Goals* samen wordt benoemd en waar mogelijk aangepakt;

- een dergelijke verbreding zou aansluiten bij onder meer de *UK Modern Slavery Act 2015* die tot een aanzienlijke druk op bedrijven leidt om de bestrijding van moderne slavernij - waaronder ook veel kinderarbeid – aan te pakken.

Wij zouden het op prijs stellen als u bovenstaande overwegingen en aanbevelingen in uw besluitvorming over de Wet Zorgplicht Kinderarbeid zou willen betrekken.

Met vriendelijke groet,

Gerard Oonk
senior beleidsmedewerker Stop Kinderarbeid coalitie

Mobiel: 06-51015260
Tel. 030-2321340

Stop Kinderarbeid – School de beste werkplaats is een coalitie bestaande uit de *Algemene Onderwijsbond (AOB)*, *Mondiaal FNV*, *Hivos*, *ICCO Coöperatie en Kerk in Actie*, de *Landelijke India Werkgroep (LIW)* en *Stichting Kinderpostzegels Nederland*. *Stop Kinderarbeid* wordt gecoördineerd door *Hivos* en werkt nauw samen met lokale partnerorganisaties in Azië, Afrika en Latijns-Amerika.
Website: www.stopkinderarbeid.nl

Den Haag, 7 november 2016